

Edsta fäbodstig

Fäbodstig, klapperstensfält och fångstgropar

Edsta fäbodstig är en vacker historisk stig. Dels går man samma stig som fäbodjantorna under ca 300 år sprang barfota på nästan dagligen under sommarhalvåret. Dels finns möjligheten att utforska ett av Norrlands högsta klapperstensfält och även ett fint fångstgropssystem.

Se/uppleva

Du vandrar efter en gammal fäbodstig. Via avstickare kan du besöka Edsta fångstgropssystem och ett av Norrlands högsta klapperstensfält.

Historia

Edsta fäbod anlades år 1650 då bönderna flyttade från sin tidigare fäbod i Edstaåsen, väster om Mjällån som övergavs på grund av dåligt bete. Det finns idag inga rester kvar av fäboden, men på dess plats ligger idag privata sommarstugor.

Om man gör en avstickare på 350 meter vid skylten om Lappkojberget, så kommer du till Edsta fångstgropssystem som består av 11 fångstgropar. Fångstgroparna användes förr i tiden för att fånga vilda djur och framförallt älgar. Groparna anlades oftast i sammanhängande radsystem med 30-50 meters mellanrum.

Du kan också göra en avstickare på 350 meter mellan Bräntberget och Lappkojberget till Klapperstensfältet. Där kan du se hur strandlinjen, i form av bågformade klapperstensfält, har flyttat sig allt eftersom landhöjningen fortskridit. Den äldsta och översta strandlinjen på 250 m

ö.h. bildades för ca 8000 år sen. Klapperstenar är svallsediment som består av stenar och mindre block, vanligtvis väl slipade med avrundade kanter. Sedimenten är ofta lite tillplattade istället för runda eftersom de förs o och ner av vågorna i strandens svallzon.

Kuriosa

Fäbodstigen var en viktig förbindelseled med byn. Här gick fäbodpigorna eller någon från gården regelbundet med smör, ost och mese och här sprang man också fram och tillbaka under slåttern. Ofta gjorde man sig illa om fötterna.

Bönderna brukade fäboddar för att inte korna skulle beta av de foder som skulle bärgas för vintersäsongen. Redan vid 12 års ålder började man lära upp flickorna till att vara fäbodjantor. Ägarens dotter eller gårdens piga skötte arbetet på fäboden. I deras arbete ingick också att vakta efter björn. Då kunde det finnas en lillpiga på fäboden för att man skulle klara av att både valla och vakta.

Lappkojberget i området har fått sitt namn från sockenlappen Jon Bryngelson, som vistades här. Sockenlappen utförde de sysslor som de andra inte ville

Skylt efter stigen

Foto: Lena Liljemark

göra, som slakt av hästar och kastning av djur.

(Materialet delvis hämtat från Tidsbilder från Ljustorp 2, Fäbodlivet. Utgiven av Ljustorps Hembygdsförening.)

Vandringsbeskrivning

1. Stigen startar i hörnet av vändplanen
2. Här kommer avstickaren till fångstgropssystemet till vänster.
3. Fångstgropssystem med 11 gropar efter ca 350 m promenad.
4. Infoskylt om klapperstensfält och avtag till större klapperfält. Strax nedanför stigen ligger ett mindre klapperstensfält.
5. Efter en promenad på 150 meter ligger fyra klapperstensfält. Fält ett: N62 40.371 E17 17.960. Fält två: N62 40.381 E17 17.941. Fält tre, där du ser gamla gropar som troligen är för förvaring av kött: N62 40.384 E17 17.922. Fält fyra som är det högsta på 250 m : N62 40.390 E17 17.913
6. Förslag på fikaplatz med utsikt..
7. Stigdelning, håll till vänster norrut.
8. Edsta fäboddar och stigens startpunkt från Edsta fäbodsjön. Här kommer du ut på en grusväg. Ta höger. Sväng ner vid gul markering strax bortom infarten till fäbodvallen som är privat.
9. Damm vid Edsta fäbodsjön. Följ markering ut till grusvägen från Edsta.
10. Sväng in till höger på grusvägen
11. Sväng till vänster in på stigen. Följ stigen tills du möter stigen du vandrade på norrut. Vandra ner samma väg du kom.

Klapperstensfält vid Bräntberget

Fotograf: Olof Ulander

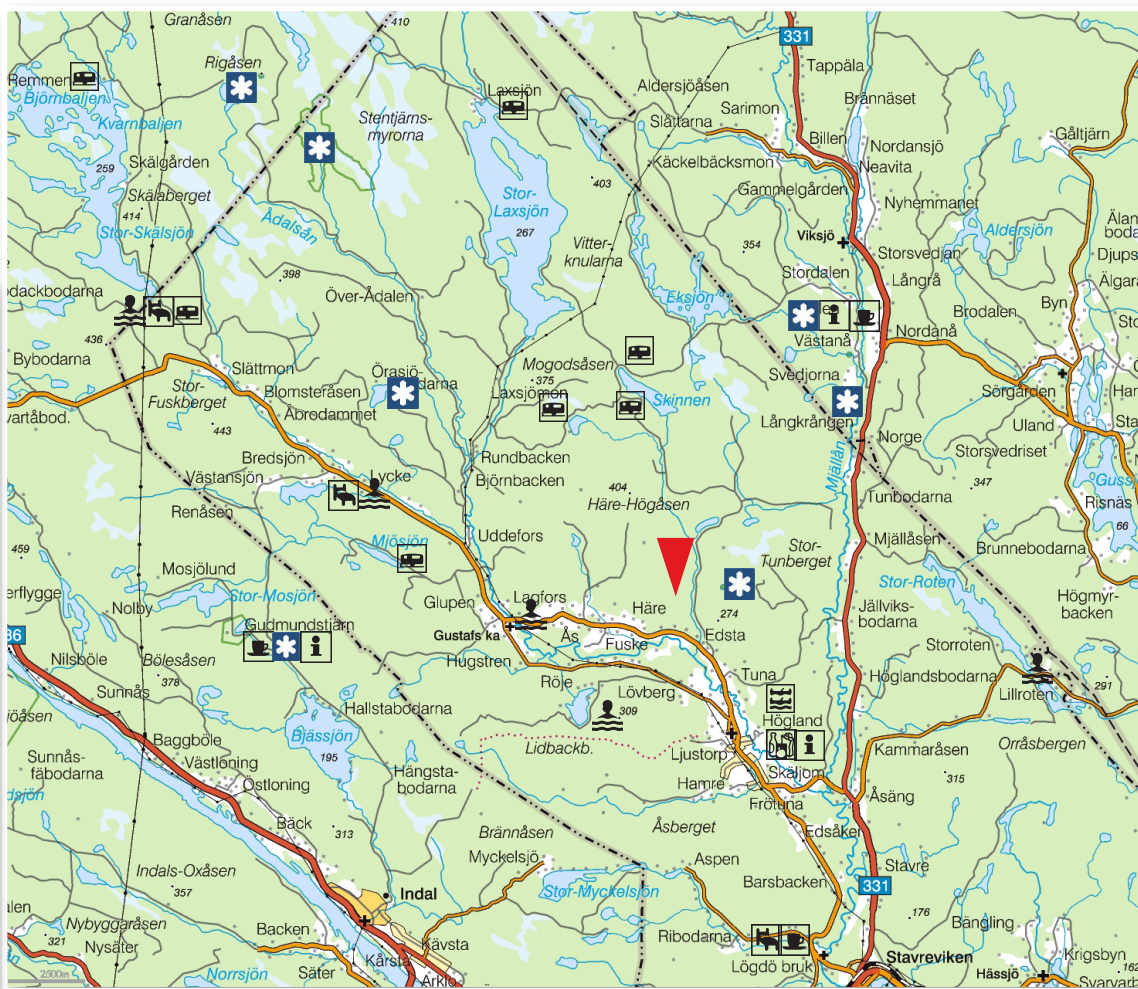
Ljustorpsvandring
Ljustorp Sockenförening & Timrå Naturskyddsförening

Hitta

Sväng av E4 vid avfart mot Begeforsen. Följ väg 331 i 4 km. Sväng vänster efter järnvägsbron, mot Ljustorp. Följ väg 681 i 12 km.

Direkt efter bron över Edstabacken svänger du höger uppför backen. När vägen delar sig håll höger. Kör fram till vändplan och parkera.

Startpunkt

4 km E4
25 km Sundsvall

4 km E4
35 km Härnösand

Vid vändplanen

2-3 timmar

7 km tor

Högst 250 m ö h, stigning 120 m.

Fornlämning

Utsiktsplats

GPS koordinater efter vandringen

Se vandringsbeskrivning för beskrivning av punkterna
Stigen är gulmarkerad med färg och plastband.

	Latitud	Longitud
Parkering	N62 39.548	E17 18.306
WP 1	N62 39.544	E17 18.285
WP 2	N62 39.943	E17 18.122
WP 3 POI	N62 39.931	E17 17.778
WP 4 POI	N62 40.335	E17 18.075
WP 5 POI	N62 40.388	E17 17.947
WP 6 POI	N62 40.386	E17 18.175
WP 7	N62 40.715	E17 18.198
WP 8	N62 41.060	E17 18.758
WP 9 POI	N62 41.065	E17 18.901
WP 10	N62 40.849	E17 18.754
WP 11	N62 40.876	E17 18.487

WP = waypoint = koordinatpositioner

POI = Point of interest = Något intressant

GPS koordinater angivna i WGS 84, lat/long